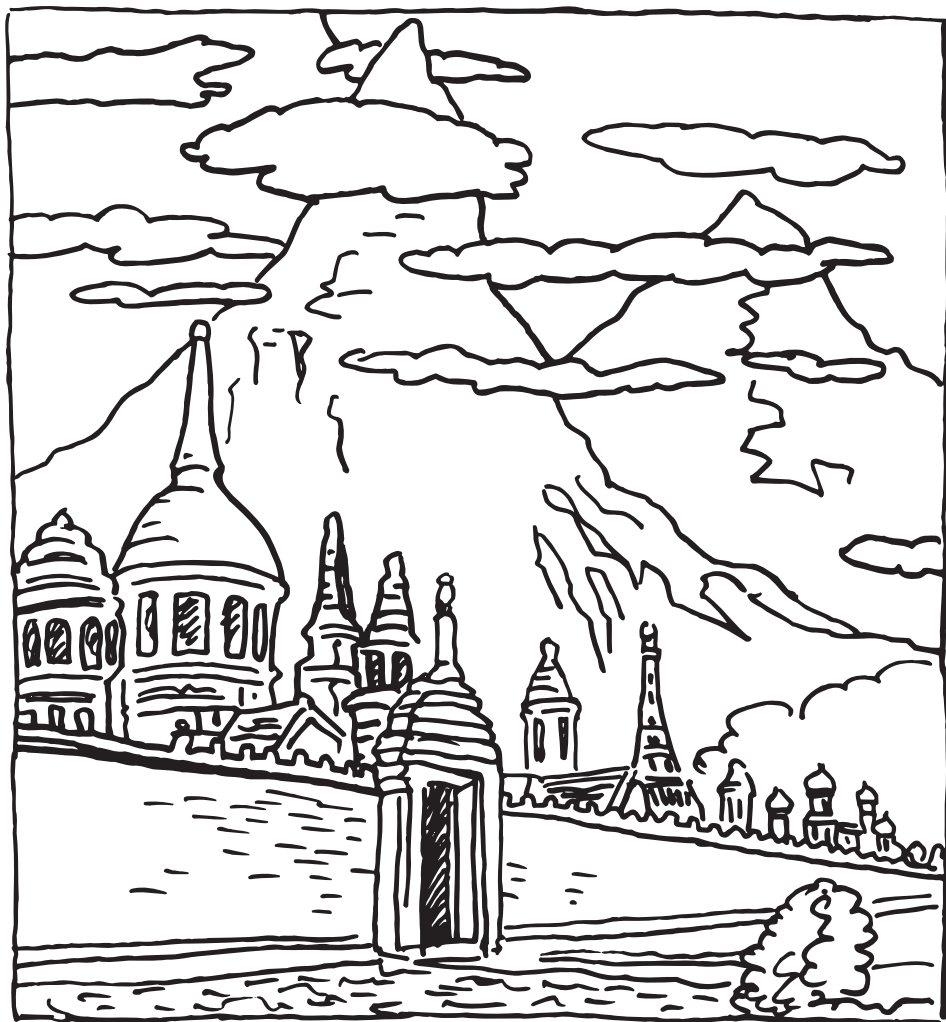

A BUDDHA ÉLETE

kifestőkönyv

HOPP FERENC
ÁZSIAI MŰVÉSZETI
MÚZEUM

Több mint 2000 évvel ezelőtt Észak-Indiában, a sákja nép fölött uralkodott egy király. A királynét Májának, azaz *Káprázatnak* hívták. Májának volt egy lánytestvére, aki az *Emberek Úrnője* névre hallgatott.

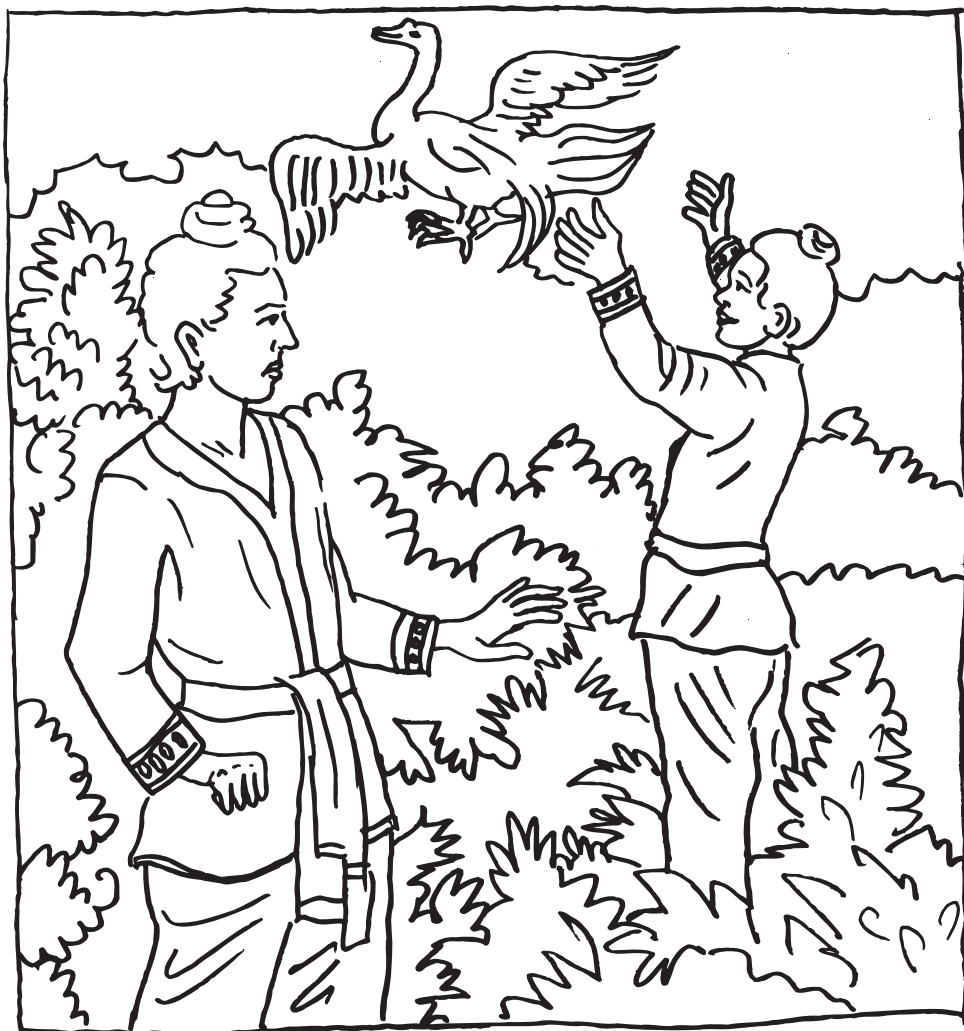
A királynénak hosszú időn át csak leánygyermekei születtek. Nagy bánata volt ez a királynak, mert ő fiúgyermeket is szeretett volna.

A király kérte az isteneket, hogy vágya teljesüljön. A szegényeknek hasznos ajándékokat osztogatott. Az egyik éjjelen Májá csodálatosat álmódott: megjelent előtte egy fehér elefánt, és az alvó királynét oldalba bökte. Májá másnap reggel elmesélte álmát a királynak.

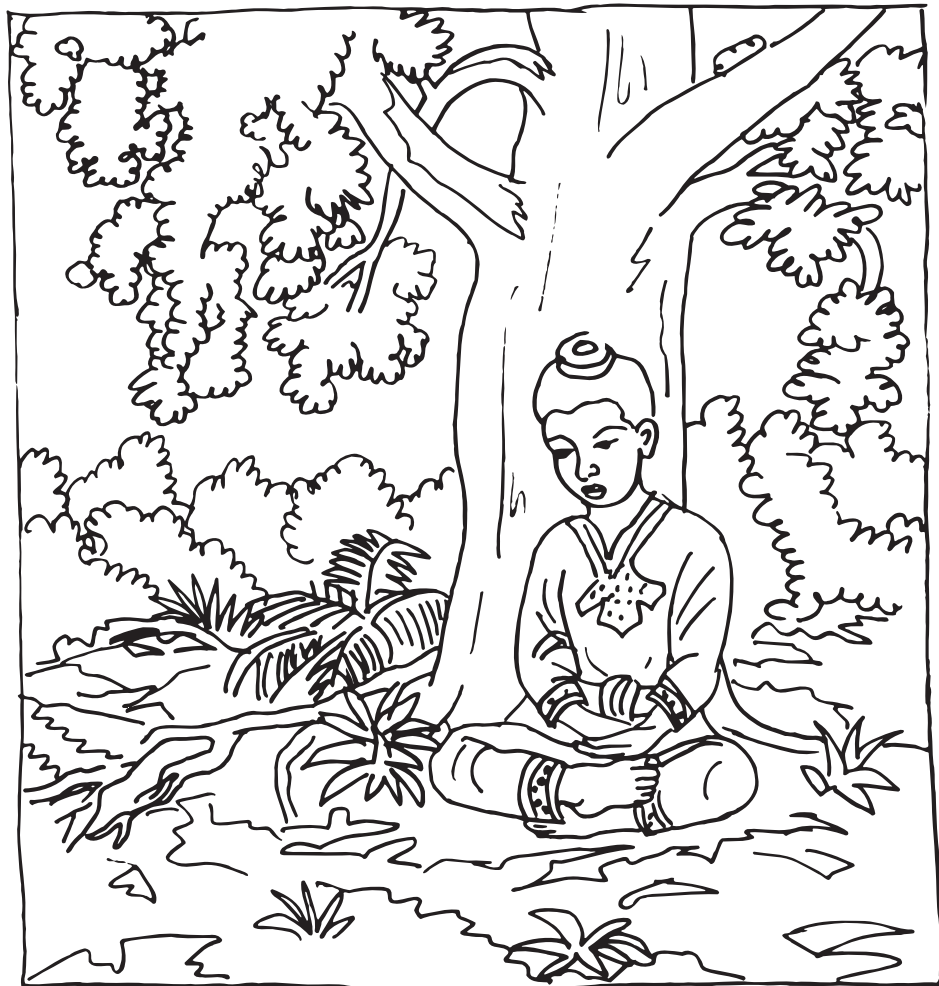
Ezután Májá várandós lett. A királyné apja házába indult, de nem ért el odáig, mert közben megindult a szülés. Így a városba vezető úton, a Lumbini kertben hozta világra gyermekét. A király újszülött fiát Sziddhárthának, azaz *Célját elérőnek* nevezte el. A herceg édesanyja pár nappal a szülés után meghalt, ezért Májá nővére, az *Emberek Úrnője* lett a kisdéd nevelője.

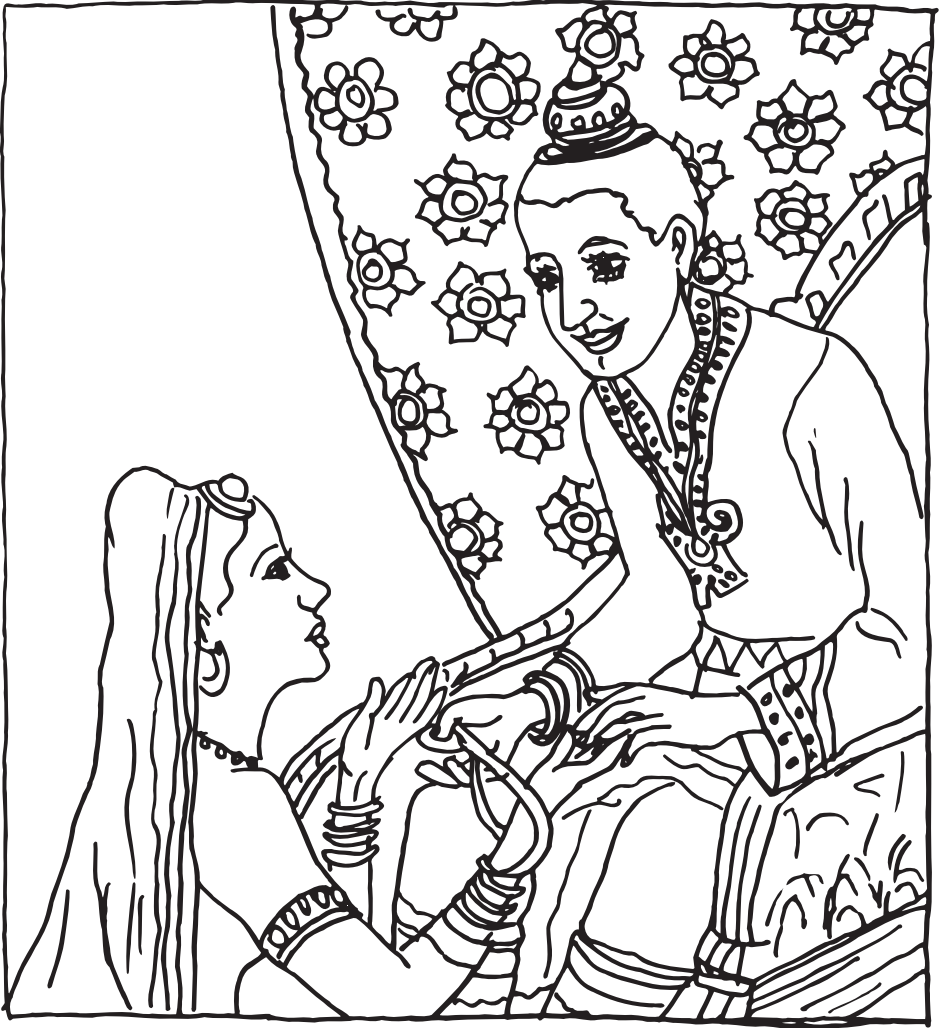
Történt egyszer, hogy a herceg unokatestvére, *Istenadta* nyíllal megsebzett egy hattyút. Az ifjú herceg védelmébe vette az állatot: sebét vízzel lemos-
ta, és nagy szeretettel átölelte a madarat. Istenadta követelte volna vissza a hattyúját, a herceg viszont ellenállt neki, és így szólt:

„A hattyú gazdája az ép, egészséges állat létezésének örül, de aki bántja, az nem lehet a gazdája!”

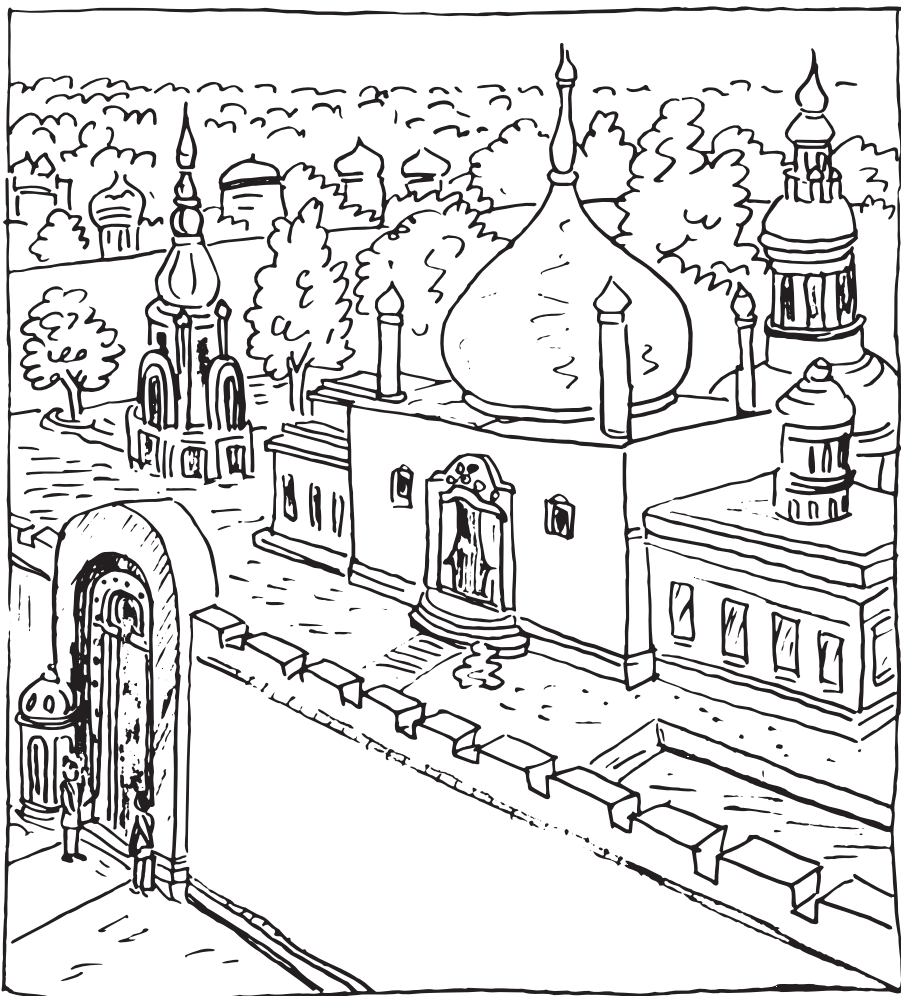
A hattyú, miután teljesen felépült, az éjszakai égbolton elrepült társaihoz.

Sziddhártha különbözött a társaitól. Alighogy megszületett, hét lépést tett a földön a négy világtáj felé, lába nyomában pedig lótoszvirágok nyiltak. Nem érdekelték játszópajtásai. Mindig csak azt próbálgatta, hogyan lehet medítálni.

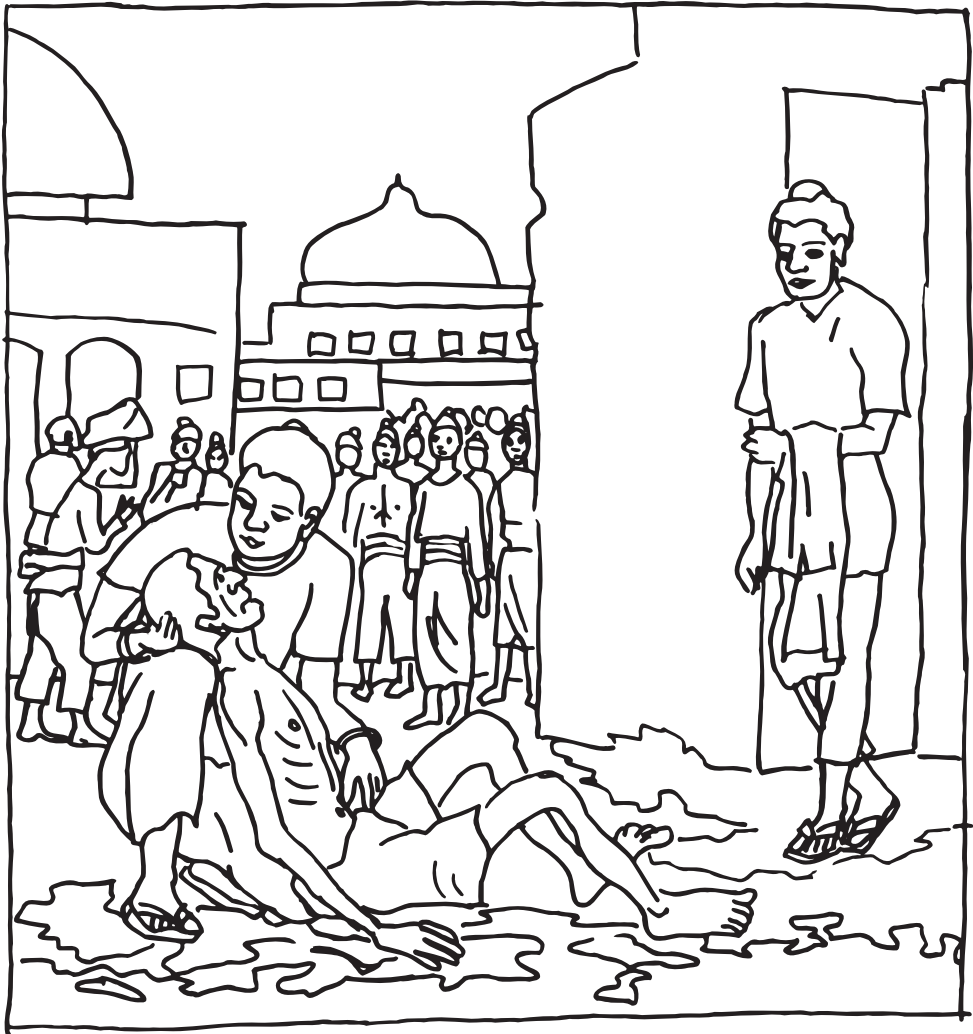

Amikor Sziddhártha elérte a felnőttkort, apja meghívta a szomszédos királyságok szépséges hercegnőit, hogy fia feleséget válasszon. Az ünnepi lakomán *Dicsőség Fenntartójára*, Jasódhará hercegnőre esett a választása: gyöngyfüzérét a hercegnő nyakára helyezte.

A király soha nem engedte a palotán kívülre menni a fiát. A herceg azonban szeretett volna a várfalakon túl is körülnézni. Ezért a király megparancsolta alattvalóinak, hogy a várost készítsék elő a fia fogadására. A herceg felült kocsisával a lovas szekérre, és elindult a városba.

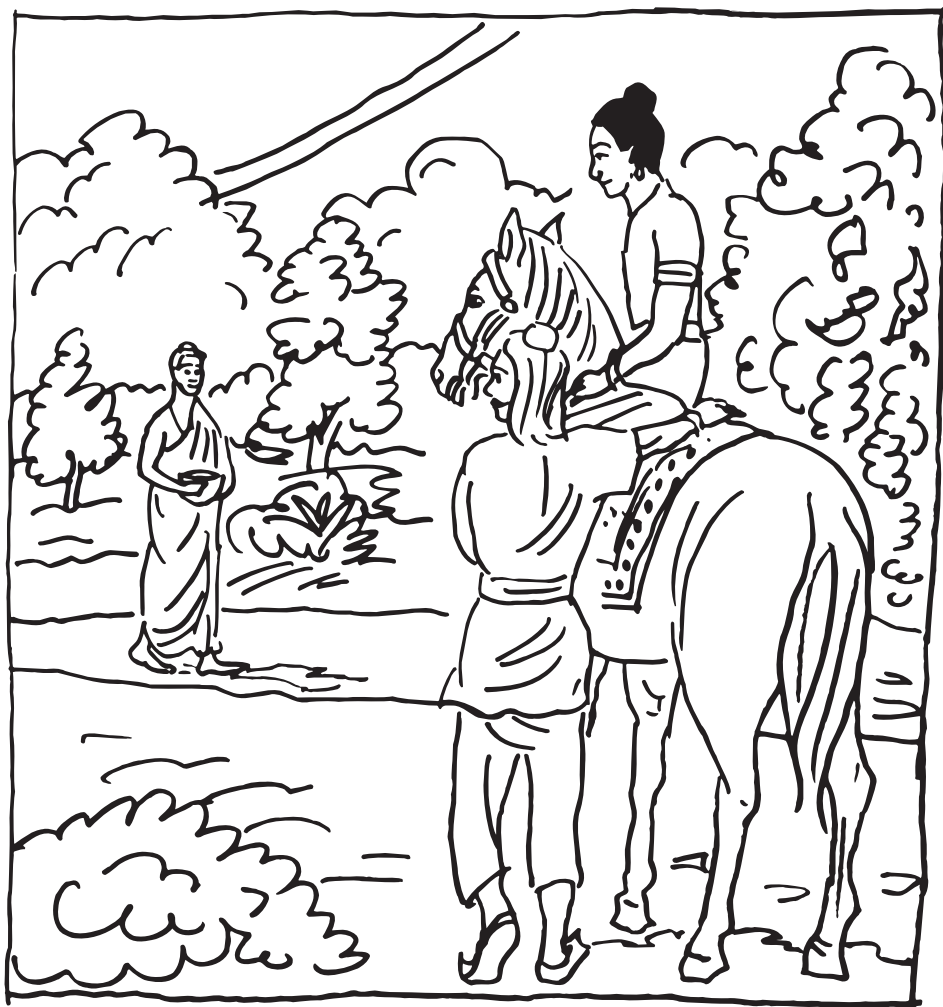

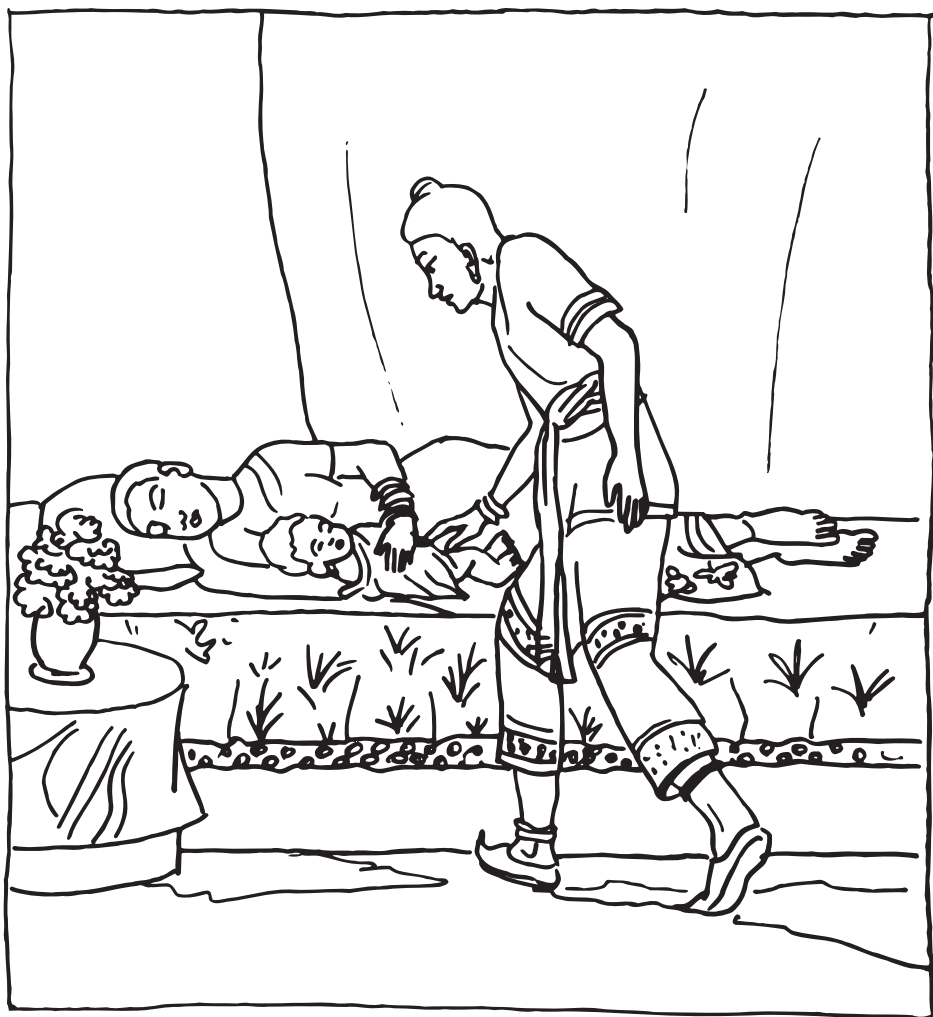
Hiába volt a király részéről a körültekintő intézkedés, az istenek egy roszkatag öregembert varázsoltak a herceg elé, hogy megértse, az öregség szenvedéssel jár.

A következő alkalommal egy beteg emberrel találkozott. Elfogadta, hogy a betegség szenvedéssel jár, és mérhetetlenül együttértett vele.

A harmadik városlátogatás során a herceg egy halotti menetet pillantott meg. Látta és megértette, hogy a halál szenvedéssel jár.

Az utolsó kirándulás alkalmával Sziddhártha egy szerzetest figyelt meg. A szerzetes viselkedése, egész lénye vigasszal és végtelen nyugalommal töltötte el a herceget. Ekkor fogalmazódott meg benne, hogy a szenvedés megszűnését egy tiszta vallás gyakorlása adhatja.

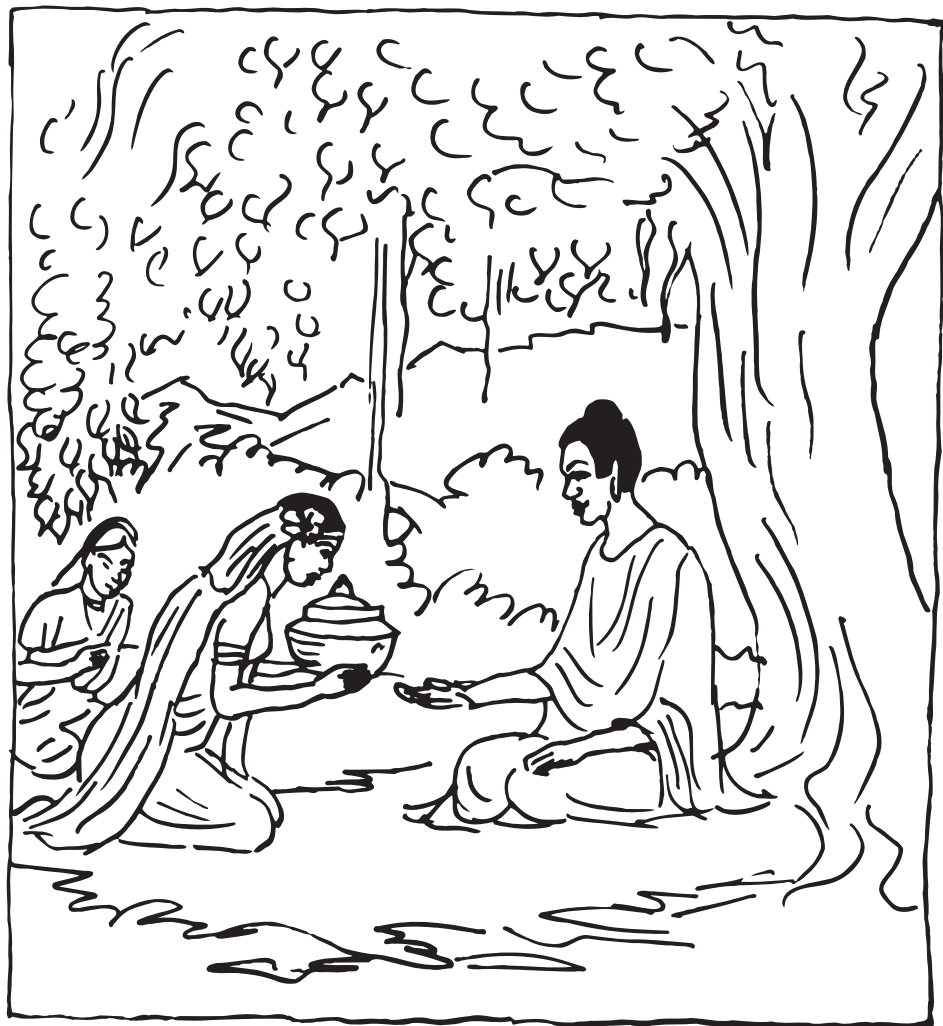
A palotán kívül tapasztaltak miatt a herceg már nem akart tovább úgy élni, ahogy eddig, azaz jólétben és gondtalanul. Elhatározta, hogy elhagyja otthonát, és elindul a végső igazság megkeresésére. Igaz, hogy hét napon keresztül éjjel-nappal őrizték, de végül az istenek mély álomba ringatták a palota lakóit, így Sziddhártha el tudott jönni. Maga mögött hagyta feleségét és fiát.

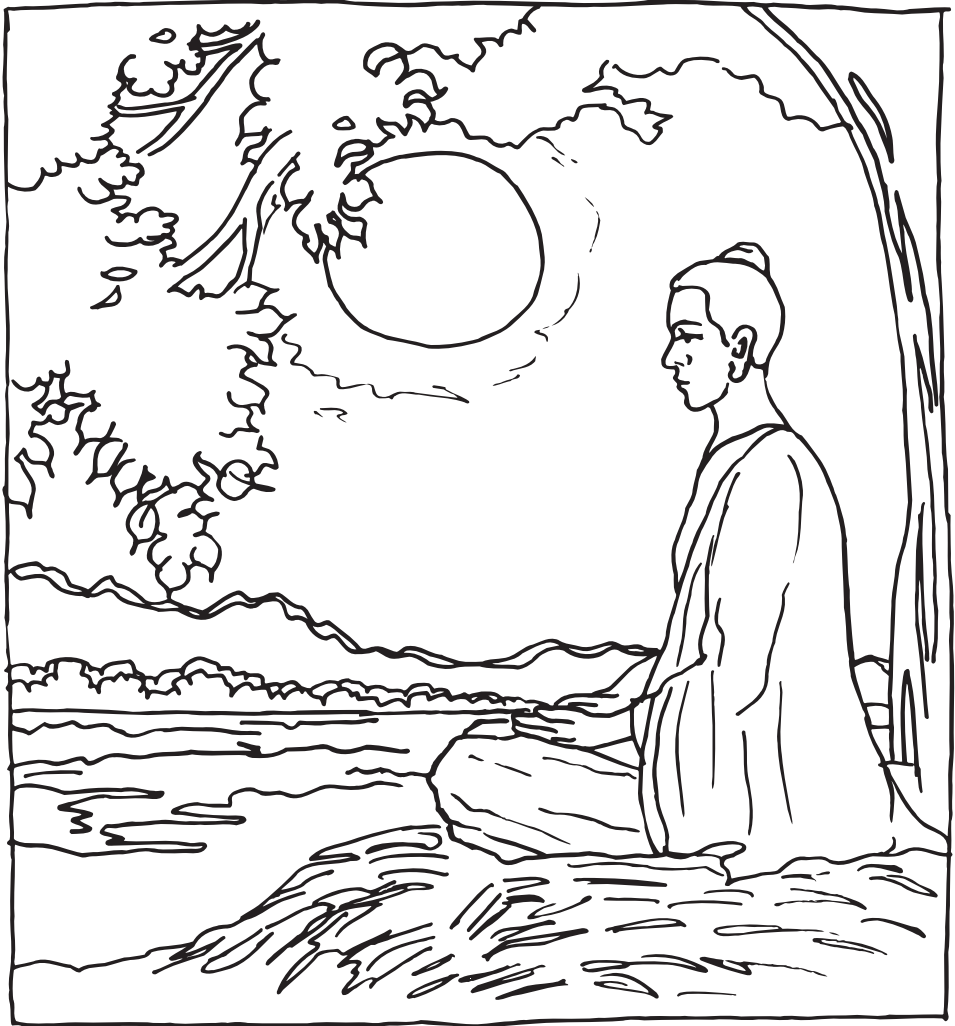
Sziddhártha először egy remetéhez ment. Az ifjú herceg papok és bölcsek elé járult, hogy meghallgassa tanításaikat. Ők pedig tisztelettel fogadták, megvendégelték, és kedvesen marasztalták a tanulni vágyó fiatait.

Később más tanítókhoz csatlakozott, akik testüket sanyargatva igyekeztek megtalálni az igazságot. Ott egy folyó mellett úgy határozott a herceg, hogy mindennap csupáncsak egy szem rizst és egy csepp vizet fogyaszt. Így tett hat éven keresztül. Teste csontvázra soványodott.

Mivel ez az önsanyargató életmód nem vezetett sehova, felhagyott vele. Ezután útja Bódhgájába vezetett. Leült egy bódhifa alá, ahol korábban a *Szerencsésen Született* nevű nő imádkozott, hogy gyermeke szülessen. Amint a nő meglátta a herceget a fánál, azt hitte, a fa istene így mutatja meg neki leendő fiának az arcát. Tej-gyümölcs ajándékot adott a legkiválóbb tehén tejéből a fának, illetve a hercegnek, aki jóízűen el is fogyasztotta.

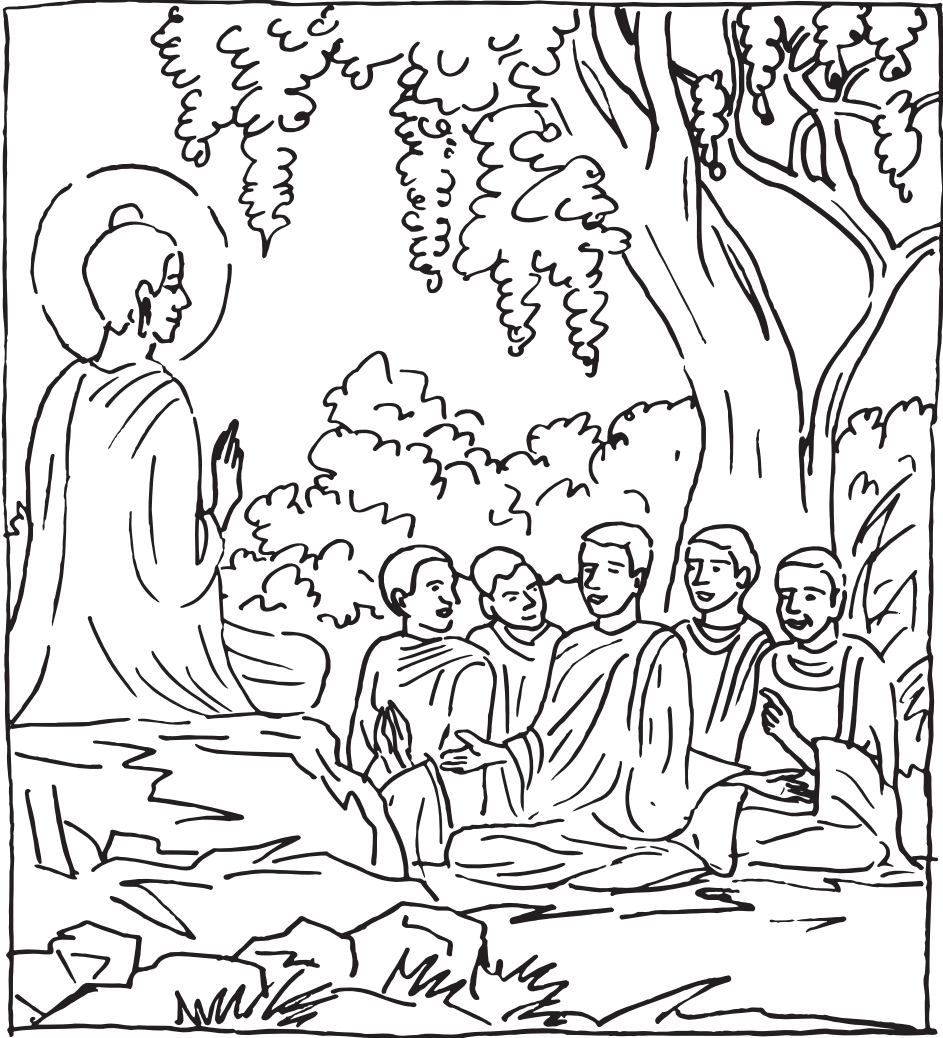
Ekkor a fűkereskedő fia, a *Szerencsejel* nevű pap járt arra. A herceg megkérte őt, hogy kusafűből készítsen neki ülőhelyet.

Majd elhelyezkedett, hátát a bódhifa törzsének támasztotta, s így szólt: „Amíg a megvilágosodást el nem érem, addig erről a helyről nem kelek fel.”

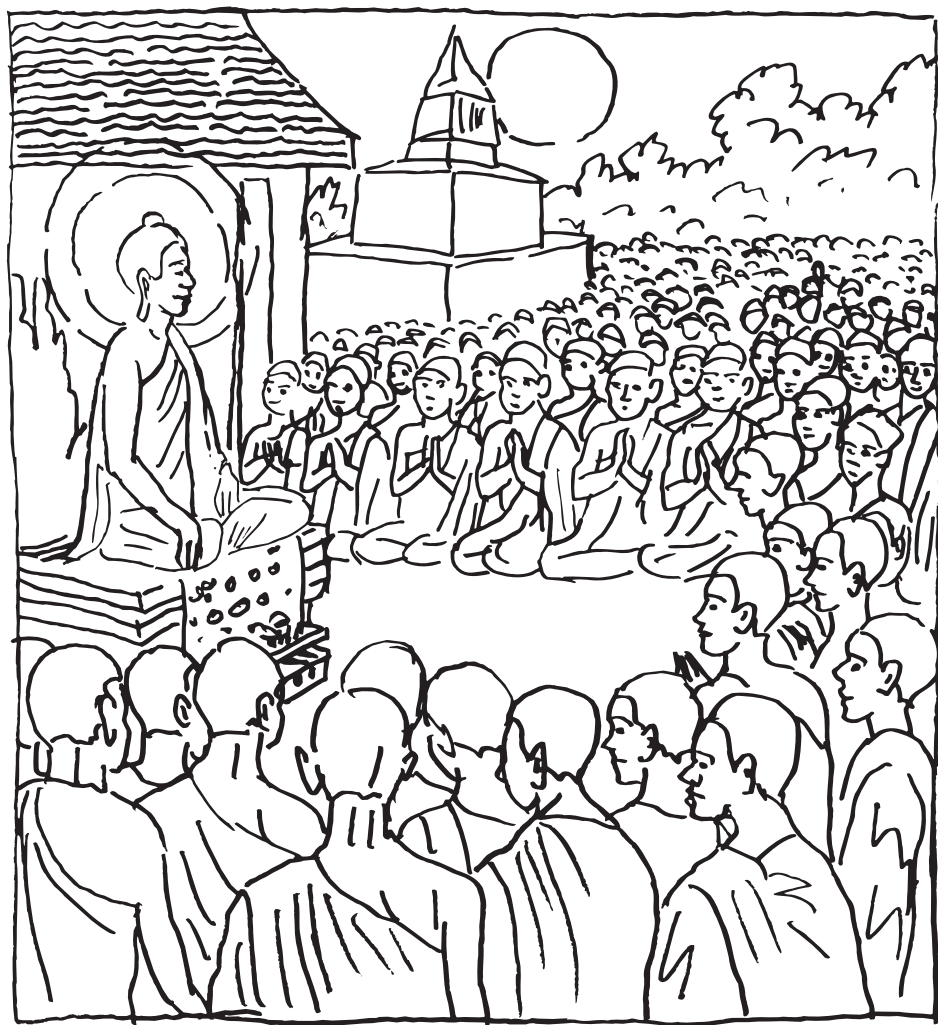

Mára, a gonosz démonkirály megijedt, hogy Sziddhártha eléri a megvilágosodást, és elkezd tanítani az embereket, és akkor az ő hatalma megszakad. Ezért hatalmas és visszataszító démonhadseregét küldte ellene. Sziddhártha azonban Szadakava idején, júniusban, a tizenötödik nap hajnalán az őt kísértő Mára démont legyőzte, majd alkonyatkor megvilágosodott. Megértette a „négy nemes igazságot”: miért van az élet tele szenvedéssel, honnan ered a szenvedés, hogyan lehet megszüntetni, és mi a szenvedés megszüntetéséhez vezető út.

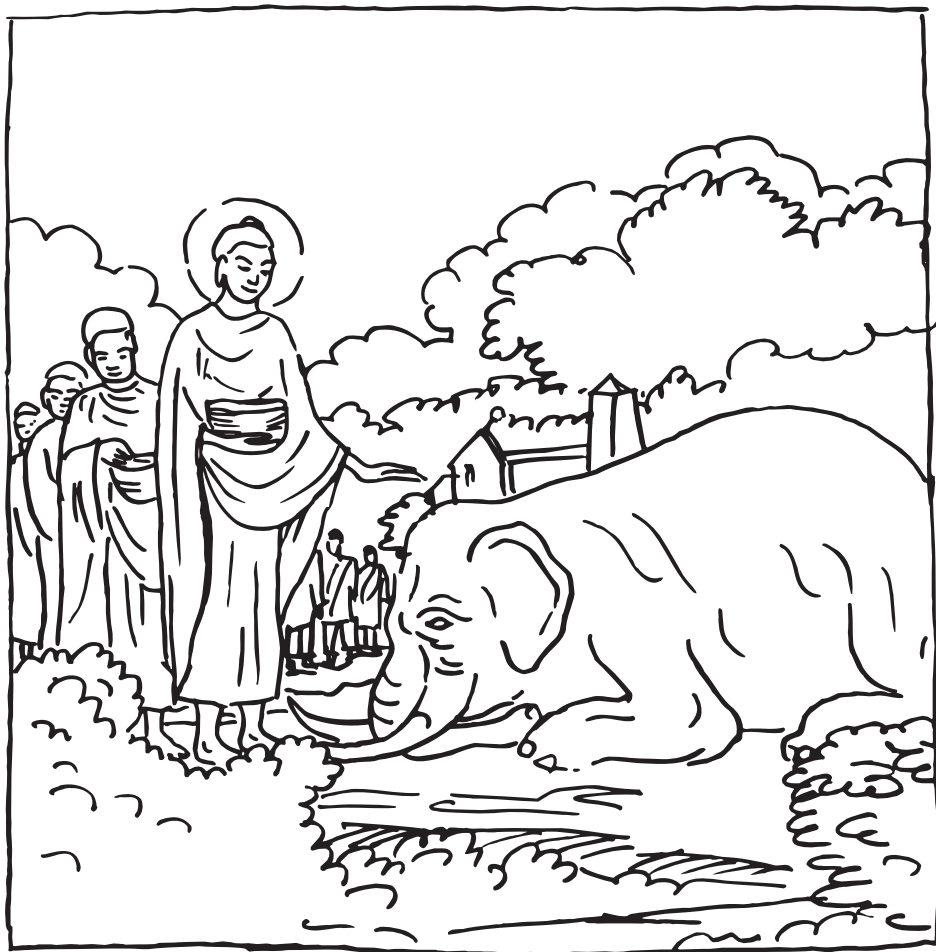
A megvilágosodás elérése után Buddha lett a neve, ami azt jelenti: *Megvilágosodott*. Szárnáth város melletti Özparkba ment, ahol megtartotta első beszédét a korábban vele együtt vezeklő öt tanítványának. Ezzel megkezdte az emberiség tanítását, ahogy mondani szokták: „megforgatta a Tan kerekét”.

Sokan irigyek voltak rá. Azt a rágalmat terjesztették a Buddháról, hogy semmilyen varázslatra nem képes. Ezért elhatározta, hogy mutat nekik valamit: egy mangóból kivette a magot, a földbe helyezte és meglocsolta. Röviddel ezután a mag kihajtott, fává serdült és gyümölcsöt termelt, melyet az ott lévők meg is ízleltek.

A Buddha hazalátogatott. Üdvözölte édesapját, a feleségét és a fiát, akit születésekor *Béklyónak* (Ráhula) nevezett el. A fia szerzetes lett.

A Buddhának később is sok rosszakarója akadt. Saját unokabátyja, *Istenadta* gyűlölte őt. Eltervezte, hogy véget vet unokaöccse, a Buddha életének: felkereste *Ellenségnélküli* királyt, és rábeszélte a Buddha elleni merényletre. Ennek a királynak volt egy megvadult elefántja, amelyet „Kék hegynek” neveztek. A fékevesztett állatot elengedték azzal a szándékkal, hogy a Buddhát tapossa agyon, de amikor az elefánt meglátta a Buddha arcát, lefeküdt az útra, s az alatta levő port a fejére és a testére szórta ormányával. Az elefánt egy szempillantás alatt megszelídült a Buddha érintésétől, utána már meg tudták fogni, többé senkinek sem ártott.

Sok helyen és sok mindenkit tanított, de eljött az idő, hogy a Tan kerekének megforgatása befejeződjön. Mára démon követe jelent meg a Buddha előtt, és így kérte őt:

„Elérkezett az idő, hogy eltávozz ebből a szenvedéssel teli világból.” A Buddha ezt elfogadta.

A Buddhát piszkos vízzel kínálták meg a folyóparton táborozó katonák, amittől megbetegedett. Kusa város ligetében készítettek számára fekvőhelyet. Ott életének nyolcvanegyedik évében eltávozott ebből az életből. Buddha halálakor a jelenlevők díszes halotti szertartást készítettek elő. A jövő hívők számára nyolc ereklyetartó emlékhelyet, azaz sztúpát építettek az ország nyolc különböző helyén, azokba helyezték el a Buddha hamvait és személyes tárgyait.

Források:

Illusztráció: Dr. Danuse Murty ceruzarajzait elektronikus grafikákká alakította Phil Thomson 2003-ban
A szöveget tibetiből fordította és írta: Kuzder Rita

HOPP FERENC
ÁZSIAI MŰVÉSZETI
MÚZEUM

Levelezési cím: 1062 Budapest, Andrásy út 103.

E-mail:

hoppmuzeumpedagogia@hoppmuseum.hu

Készítette: Szeivolt Katalin

Szakmai konzulens: Aklan Anna

Grafikai szerkesztő: Szegő Miklós

A kiadvány a
Hopp Ferenc Ázsiai Művészeti Múzeum
„Buddhák földje: Gandhára”
című kiállításához készült
2024-ben.

HOPP FERENC
ÁZSIAI MŰVÉSZETI
MÚZEUM